

Strateegia 2024 -2030 „Teel kliimaneutraalse energiasüsteemini“

Elering AS

Oktoober 2023

Sisukord:

1. ELERINGI MISSIOON
2. ELERINGI VISIOON
3. ELERINGI VÄÄRTUSED
4. ÄRIKESKKOND, KOKKUVÕTE OLULISEMATEST TRENDIDEST
5. MUUTUSED ENERGIASÜSTEEMIS
6. VARUSTUSKINDLUSE VÕIMEKUSED
7. VÕIMEKUSTE MUUTUSED
8. STRATEEGILISED EESMÄRGID 2024-2030

1. Eleringi missioon:

Hoida Eestis tuled
põlemas ja toad soojad

2. Eleringi visioon

„ VARUSTUSKINDLUS
kliimaneutraalsel moel,
toetades Eesti majanduse
konkurentsivõimet “

Selgitav kirjeldus:

Meie peamine missioon on tagada igal ajahetkel Eesti tarbijate varustuskindlus.

Sünkroniseerida Eesti Mandri-Euroopa elektrisüsteemiga aastal 2025 ja seejuures säilitada usaldusväärne elektrivarustus üleminekuperioodil, mis on kõige olulisemad samm, et tagada Eesti klientide pidev varustuskindlus.

Samal ajal aitame Eesti ja laiemalt ELi kogukonnal saavutada kliimapoliitika eesmärged aastateks 2030, 2035 ja 2050, pidades silmas Eesti majanduse konkurentsivõimet. Selleks tagame võrguvõimekuste olemasolu, hoiame ülekandevõimsused töös ja tagame süsteemijuhtimise võimekuste olemasolu.

3.Strateegiat aitavad ellu viia ühised VÄÄRTUSED

VASTUTUSTUNNE

- + Tajume oma VASTUTUST ÜHISKONNA EES tagada majanduslikult tõhusal viisil elektri- ja gaasivarustus.
- + Toimiv energiaturg koos TURUOSALISTE VÕRDSE KOHTLEMISEGA on parim viis varustuskindluse tagamiseks.
- + Hindame IGA TÖÖTAJA PANUST, mis aitab täita kõrgel tasemel ühiskonna ees võetud kohustusi.

PÜHENDUMUS

- + Eleringi KÕIGIL TEENUSTEL ON KLIENT. Oleme pühendunud VÄÄRTUSE LOOMISELE KLIENTIDELE ja klientide klientidele
- + Looime klientidele väärtust, ühendades meie inimeste PIKAAJALISED KOGEMUSED JA UUSIMAD TEADMISED.
- + Pakume PARIMAID LAHENDUSI energiamajanduses.

AVATUS

- + Tänapäevane energiasüsteem on kiires muutuses. Oleme AVATUD MUUTUSTELE, DÜNAAMILISED.
- + LOOME uusi võimalusi ja TOETAME INNOVATSIOONI energiamajanduses.
- + VALMISOLEK MUUTUSTEKS algab meie inimestest. Muutuste eestvedamiseks väärtustame igapäevase INITSIIATIIVI, JULGUST JA ARENGUSOOVI.

4.ÄRIKESKKOND. KOKKUVÕTE OLULISEMATEST TRENDIDEST

1 Energiasektori DEKARBONISEERIMINE

CO₂

1. **KONVENTSIONAALSETE TOOTMISVÕIMSUSTE VÄHENEMINE** tulenevalt kõrgest CO2 hinnast ja kliimapoliitikast
2. **Tuule ja päikeseenergia võimsuste kiire kasv** (sh. **EESTI 2030 ELEKTRIS RES 100% EESMÄRK**) avaldab survet **VÕRGU ARENDAMISELE**
3. **ÜHISKONNA ELEKTRIFITSEERIMINE**, usaldusväärse elektrivarustuse tähtsus ja vastutus suureneb. **Kui pole elektrit, pole midagi. Elekter on ühiskonna jaoks kõige olulisem elutähtis teenus.**
4. Elektrifitseerimisega toimub **gaasitarbimise vähenemine**
5. **ENERGIASÜSTEEMI nähtavus ja juhitavus läheb üha keerukamaks** tulenevalt **HAJUTATUD** ja kõikuva iseloomuga energia- tootmisvõimsustest mahu kasvust
6. **KIIRERESERVID** sh. ajas liigutatav **PAINDLIKKUS** on 2035+ tuuleenergia integreerimise peamine eeldus

2 GEOPOLIITILISTE RISKIDE KASV

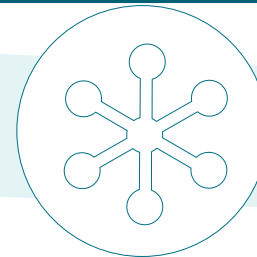
1. Seoses geopoliitilise olukorraga on kiire vajadus muuta **EL/EESTI energiasüsteem RU/BY-st SÕLTUMATUKS** ning suurenenud on oht **energiataristu füüsilisteks rünnakuteks**
2. **Vajadus** asendada ja omada peamisi **SOS-i võimekusi Eestis** (nt sageduse reguleerimise reservid ja juhtimine), et **hoida energiasüsteemi iseseisvat võimekust**
3. **KLIIMAPOLIITIKA KIIRENDAB ELI võimekust vabaneda** toornafta, maagaasi ja tahkete fossiilkütuste **tarnetest kolmandatest riikidest**

3 ÜKS ENERGIASÜSTEEM ja -TURG

1. Euroopa tulevik: piiriülene **INTEGREERITUD SILMUS** maismaa- ja mere **ENERGIASÜSTEEM** ja **SEKTORITE INTEGREERUMINE** (elekter, gaas, soojus, transport jne)
2. **KESK-EUROOPA ENERGIANÄLJAS**, suurenev energiavoog põhjast Kesk-Euroopasse. Toimub **TULEVIKU EUROOPA TRANSIIDIKORIDORIDE POSITSIONEERIMINE**.
3. **Gaaskütustel on oluline roll ENERGIA HOIUSTAMISEKS** ja **TRANSPORTIMISEKS**, potentsiaal rohelisel gaasil ja rohelisel vesinikul.

4 Kiire DIGITALISEERUMINE

1. **SÜSTEEMI JUHTIMINE muutub KEERULISEMAKS** ja **REAALAJA LÄHEDASEMAKS** tulenevalt kõikuva iseloomuga tootmisvõimsustest
2. Vahelduv tootmisvõimsus toob kaasa vajaduse töödelda **SUUREMAT HULKA ENERGIA ANDMEID**
3. **KÜBERTURVALISUSE RISKID ja MÕJU** suurenevad oluliselt
4. Tehisintellekti tehnoloogiate kiire areng annab võimaluse **TULEVIKU energiasüsteemi paremaks juhtimiseks**.

5 Kasvav konkurents TALENTIDELE

1. **IT-PÄDEVUS LISANDUB TSO PÕHIKOMPETENTSI**. Valdkonna kiire areng toob kaasa **VAJADUSE AINULAADSETE OSKUSTE JÄRELE** - energiavõrgu juhtimine, energiaturgude arendamine, IT jne.
2. **VANANEV RAHVASTIK JA MITTE PIISAV JÄRELKASV ENERGEETIKA SEKTORIS**. Energeetikuid on üha rohkem vaja, ülikoolist tuleb reaalteaduste lõpetajaid üha vähem.
3. **Talentide pärast tihe konkurents nii EST kui ELi energiaettevõtetega** tõstab enam fookusesse olemasolevate talentide hoidmise, ja konkurentsivõimelise väärtuspakkumise ning üha olulisem on eristuv tööandja bränd.

5. MUUTUSED ENERGIASÜSTEEMIS

[energiasüsteem = elekter, maagaas/vesinik, kaugküte, transport]

Tootmine

Päikeseenergeetika buum

2022 aasta lõpuks võrgus ~510MW päikest

2024 lõpuks 1000+ MW

Ehitusseaduse liginullenergia nõue hoonetele lisab katustele PV-d

Peale 10. aastat rajatakse taas uusi tuuleparke

Tuuleparke hetkel võrgus 319 MW

Ehitamisel 315 MW (Purtse, Saarde, Tootsi)

Planeeritavad arendused

Kolm meretuule arendust, mis võiks valmida 2030

~3600 MW

Maismaatuule arendusi ~3700 MW

Kaks pumphüdroelektrijaama projekti

Tarbimine

Transpordisektor

Sõiduautod ja väikekaubikud elektrifitseeruvad

Rasketranspordis, lennunduses ja laevanduses erinevad kütused ja energiakandjad - elekter / vesinik / biokütused / sünteetilised kütused

Kaugküte

Soojuspumbad, soojussalvestid, elektrikatlad

Tiputarbimise katmiseks alternatiivkütus?

Hooned

Riiklik hoonete renoveerimise strateegia energiaefektiivsuse tõstmiseks

Tööstused

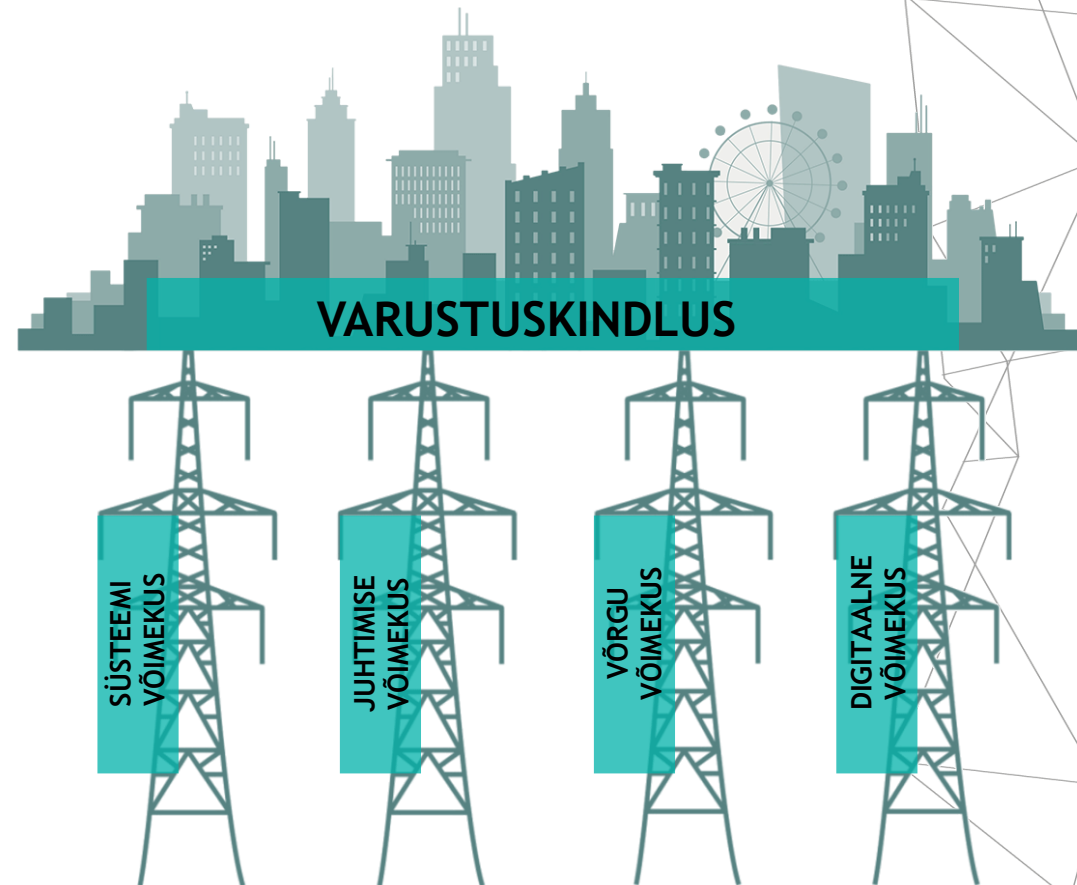

Suund puhaste kütuste kasutamisele - elekter, biokütused, vesinik

6. VARUSTUSKINDLUSE VÕIMEKUSED

Varustuskindlus koosneb neljast osast - kõik osad on sama olulised, et tuled Eesti energiatarbija jaoks põleksid.

- 1. Süsteemi võimekus** - Tarbimine on kaetud tootmise, impordi ja tarbimise juhtimisega (sh. salvestus).
- 2. Juhtimise võimekus** - Elektrisüsteem peab vastu võimalikele häiretele - usaldusväärne planeerimine ja piisavad reservid.
- 3. Võrgu võimekus** - Elektrivõrgul on piisavalt läbilaske võimsust ja töökindlust, et tagada elektri jõudmine tarbijateni.
- 4. Digitaalne võimekus** - piisav võime esitada õiget ja vajalikku teavet süsteemi õigeaegselt haldamiseks ning võimekus teha vajalikke operatiivseid toiminguid digitaalselt. See hõlmab vastupidavust rünnetele kübervaldkonnas.

6. Trendide valguses missiooni tagamiseks ja visiooni saavutamiseks seisame silmitsi oluliste võimekuste

MUUTUSTEGA

Minevik

Tulevik

Süsteemi võimekus

Kindel tsentraalne korrapärane elektritootmine

Hajutatud muutuva iseloomuga elektritootmine

Juhtimise võimekus

Hästi prognoositav päev ette planeerimine

Dünaamilised operatiivotsused reaalajas

Võrgu võimekus

Tsentraliseeritud võrk energia ülekandmiseks ja jaotamiseks

Võrk energia kättesaadavuse ja süsteemi töökindluse tagamiseks

Digitaalne võimekus

Tugitegevus

Andmed, mis liiguvad koos ja ilma energiata on keerukate reaalaja otsuste aluseks. Küberturvalisuse oht on üks olulisemaid väljakutseid

8. Strateegilised EESMÄRGID 2024-2030

8. STRATEEGILISED EESMÄRGID 2024-2030

Strateegiliste eesmärkide seadmine on eri osapoolte huvide tasakaalustamine

ÄRIKESKKOND. KOKKUVÖTE OLULISEMAST TRENDIDEST

- I GEOPOLIITILISTE RISKIDE KASV
- II Energiasektori DEKARBONISEERIMINE
- III ÜKS ENERGIASÜSTEEM ja -TURG
- IV Kiire DIGITALISEERUMINE
- V TALENTIDELE kasvav konkurents

Kvaliteet

ÜHISKOND

Hind

KLIENT

ELERINGI MISSIOON:

Hoida Eestis tuled põlemas ja toad soojad

EESMÄRK 1:
Tagada igal ajahetkel elektri ja gaasi varustuskindlus

EESMÄRK 2:
Tagada elektri- ja gaasihind, mis toetab Eesti majanduse konkurentsivõimet

EESMÄRK 3:
Eesti kliimaneutraalsuse saavutamine

EESMÄRK 4:
Pühendunud töötajad

EESMÄRK 5:
Kliendirahulolu

EESMÄRK 6:
Majandusliku lisandväärtuse loomine

Varustuskindlus

Süsteemi võimekus

Juhtimise võimekus

Võrgu võimekus

Digitaalne võimekus

OMANIK

TEGEVUSED
2024 - 2030

Aeg

TÖÖTAJAD

Kasum

8. Eleringi strateegilised eesmärgid 2024-2030

Eesmärk	Mõõdik
Eesmärk 1. Tagada igal ajahetkel elektri ja gaasi varustuskindlus	
1.1 Hästi töötav elektri põhivõrk	Andmata jäänud elektrienergia (10 a. keskmine)
1.2 Hästi töötav gaasi ülekandevõrk	Andmata jäänud gaas MWh (10 a. keskmine)
1.3 Kolme aasta perspektiivis on täidetud Eesti elektri varustuskindluse standard	3 aasta varustuskindluse prognoos ületab Eesti SoS standardit
1.4 Sünkroniseerimine Mandri-Euroopaga 2025. aastal	Olulisemad tegevused lõpule viidud (nõukogu poolt heaks kiidetud koos iga-aastase eelarve lisaga "Peamised tulemused")
Eesmärk 2. Tagada elektri- ja gaasihind, mis toetab Eesti majanduse konkurentsivõimet	
2.1 Tagada Eesti hinnapiirkonnas Läänemere äärsete riikidega sama elektrihind	% tundidest ilma piiriüleste liinide pudelikaelteta (piirile allokeeritud vähem kui nimivõimsus)
2.2 Õhuke elektrivõrk	Suhtearv: Järgmise 5 aasta investeeringute eelarve/ järgmise 5 aasta kulum RAB-is (va sünkroniseerimine)
2.3 Tagada Eestis FI-3B turupiirkonnaga sama gaasi hind	% tundidest ilma piiriüleste liinide pudelikaelteta (piirile allokeeritud vähem kui nimivõimsus)
2.4 Õhuke gaasivõrk	Suhtearv: Järgmise 5 aasta investeeringute eelarve/ järgmise 5 aasta kulum RAB-is
2.5 Konkurentsitihe energiaturg (sh. piiriüleste pudelikaelte elimineerimine)	Olulisemad tegevused lõpule viidud (nõukogu poolt heaks kiidetud koos iga-aastase eelarve lisaga "Peamised tulemused")
Eesmärk 3. Eesti kliimaneutraalsuse saavutamine	
3.1 Piisav ülekandevõrgu tootmissuunaline võimekus	Eesti elektrivõrgu tootmissuunaline võimekus vähemalt (võttes arvesse Eesti taastuvenergia 2030 eesmärki)
3.2 Eleringi kliimaneutraalsus	Eleringi otsesed (sh. võrgukao) emissioonid on (sh. kompenseeritud) neutraliseeritud võrreldes baasplaaniga
Eesmärk 4. Pühendunud töötajad	Töötajate pühendumuse indeks
Eesmärk 5. Kliendirahuolu	Kliendirahulolu indeks
Eesmärk 6. Majandusliku lisandväärtuse loomine	Majanduslik lisandväärtus (EVA)

9. ELERINGI RESSURSIMAHUKAMAD TÖÖSUUNAD 2024-2030, et tagada visiooni saavutamine

